

PODPORA DÁRCŮ VS. OBČANSKÁ ANGAŽOVANOST ČLENŮ SPOLKŮ

Mgr. Aleš Mrázek, Th.D.

Motivace

Proč lidé zakládají a podporují neziskové organizace nebo se stávají jejich členy?

- Chtějí přispět k řešení problémů, které vnímají;
- hledají nástroje k prosazení (společných) zájmů;
- vytvářejí platformy pro setkávání a sdílení zájmů;
- usilují o posílení vlastní prestiže.

Možné způsoby angažovanosti v rámci NNO

Finanční a materiální

- poskytnutí daru NNO;
- založení nadace, nadačního fondu.

Osobní

- dobrovolná práce pro NNO;
- členství ve spolku;
- založení NNO a členství v jejich orgánech;
- zaměstnanecký poměr v NNO.

Typy NNO dle právních forem

Spolky

Samosprávné a dobrovolné sdružení osob vedených společným zájmem. Vnitřní poměry spolku lze upravit poměrně volně nemusejí nutně mít demokratický charakter.

Nadace a nadační fondy

Organizace fondového typu (sdružení majetku).

Ústavy, obecně prospěšné společnosti a církevní NNO

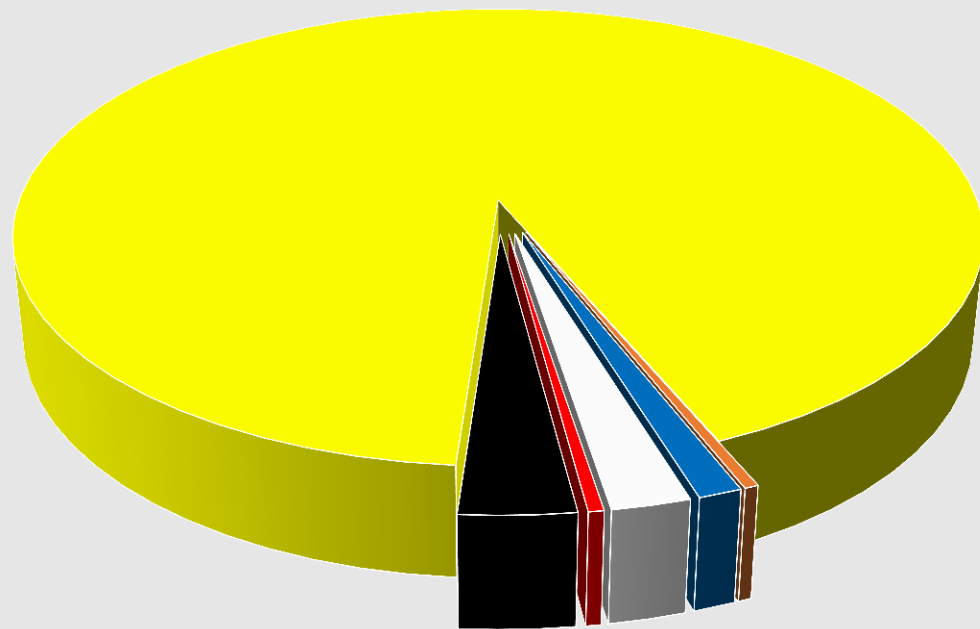
Mohou kombinovat majetkový základ s osobním prvkem, jde o organizace ustanovené k dlouhodobému poskytování veřejně prospěšných služeb, tomu odpovídá jejich hierarchické vnitřní uspořádání.

Členění NNO dle Státní politiky

Servisní	Zájmové
Advokační	Filantropické

Toto členění se nekryje s rozdělením podle právních forem.

Struktura neziskového sektoru v ČR

■ Nadace, 510

■ Ústavy, 557

■ Nadační fondy, 1 574

■ Církevní organizace, 4 170

■ Obecně prospěšné společnosti, 2 840

■ Spolky (vč. pobočných), 117 890

Zdroje pro NNO

- Veřejné zdroje;
- soukromé zdroje;
- dobrovolnická práce;
- členské příspěvky.

Financování NNO z veřejných zdrojů

V roce 2014 získaly NNO z veřejných zdrojů (státní rozpočet, kraje, fondy) více než 15 mld. Kč.

Z rozpočtu státu byly poskytnuty dotace 30 nadačním subjektům, 1 965 spolkům, 226 pobočným spolkům, 657 obecně prospěšným společností, 42 ústavům, 181 účelovým zařízením církví.

Dotace nad 50 mil. Kč ze státního rozpočtu v roce 2014 získalo 22 NNO, z čehož 15 byly spolky.

Příjmy NNO od soukromých dárců

Souhrnná čísla nelze zjistit, jedná se ale o další miliardy korun.

Podle údajů Ministerstva financí fyzické a právnické osoby každoročně daňově uplatňují dary pro NNO ve výši kolem 4 mld. Kč.

Právní forma NNO není pro soukromé dárce příliš důležitá, rozhodují se na základě **poslání organizace**.

Dobrovolná práce

Zdaleka ne všechna odvedená dobrovolná práce je evidována.

Podle některých odhadů zajišťují dobrovolníci až $\frac{3}{4}$ všech činností NNO, ročně se jedná o desítky milionů odpracovaných hodin. Osobní angažovanost určitého okruhu osob vyžadují všechny formy NNO, nejvíce jsou však na ní závislé spolky.

Není jasné, jak velká část práce dobrovolníků má veřejně prospěšný charakter a kolik představují zájmové aktivity.

Členské příspěvky

Týkají se výhradně spolků.

Předpoklad samofinancování odpovídá autonomnímu charakteru spolků.

Není jasné, o jak významný zdroj financí se jedná. ČSÚ ani jiné instituce členské příspěvky nesledují.

Dá se však přepokládat, že jejich význam se bude značně lišit u jednotlivých typů spolků (spolkových struktur).

Spolky

Spolky zůstávají naprosto dominantní formou NNO. Nejde jen o zájmové NNO, o kterých mluví Státní politika.

Umožňují realizaci širokého druhu aktivit, včetně poskytování služeb. Současné trendy, jako je profesionalizace a prosazování klientských vztahů mezi NNO a jejich cílovými skupinami, proto nemají významnější vliv na počet spolků, ovlivňují však jejich podobu.

Poslání spolku by měly být vhodně uzpůsobeny jeho vnitřní poměry a organizační struktura, což se často neděje.

Veřejná a vzájemná prospěšnost

Spolkového sektoru se nejvíce týká rozlišování **veřejné a vzájemné prospěšnosti** (veřejně a vzájemně prospěšného charakteru činností), u ostatních právních forem NNO jde o téma spíše okrajové.

Některé velké spolkové struktury se chovají spíše jako veřejnoprávní instituce, bez ohledu na vzájemně prospěšný charakter svých činností.

Veřejná a vzájemná prospěšnost

K prostředkům z veřejných zdrojů by měly mít přístup zejména organizace věnující se veřejně prospěšnému poslání.

Dominantním zdrojem financování vzájemně prospěšných činností by měly být členské příspěvky a dary od soukromých dárců.

Podpora z veřejných zdrojů by u vzájemně prospěšných aktivit měla zůstat spíše na místní (obecní) úrovni.

**Najdeme odvahu k otevřené diskuzi na téma
veřejná a vzájemná prospěšnost?**

pixabay.com